

Havforskningsinstituttet har tre fartøyer:

«G. O. Sars»	70 m	1500 brt	ombygd 1958
«Johan Hjort»	55	600	ny 1958
«Peder Rønnestad»	24	130	ny 1970

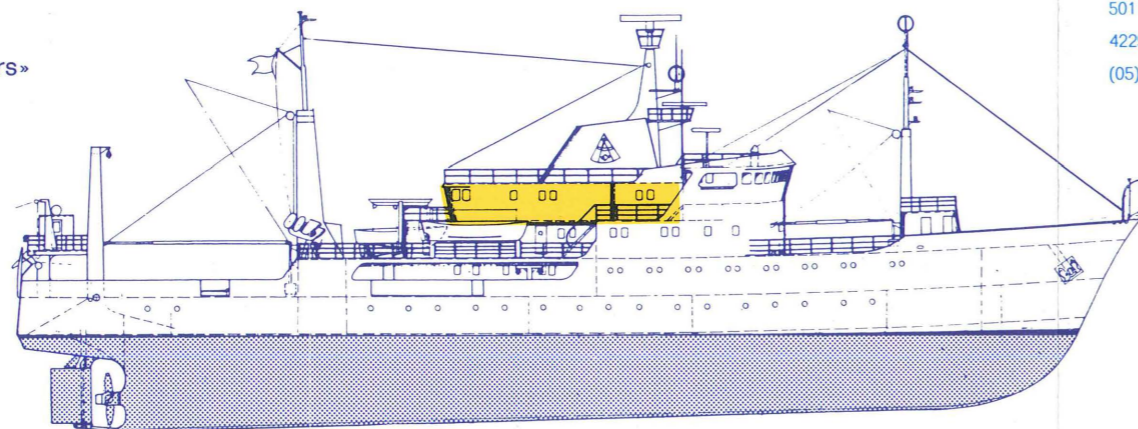
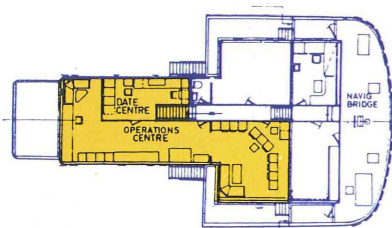
Dette er havgående fartøy som blir brukt året rundt for alle typer havforskning. «G. O. Sars» er særlig benyttet for undersøkelser av fiskeressurser ved hjelp av akustiske og elektroniske instrumenter, bl.a. ekkointegrator og regnemaskin sammen med alle typer fiskeredskap. I tillegg til Instituttets fartøy leies fiskefartøy for spesielle forskningsformål og forsøksfiske.

Forskningsfartøyene opererer i de samme områder som den norske fiskeflåten. Viktigste er Norges kyst- og bankfarvann, Barentshavet og Nordsjøen. Til tider gjennomføres også toktet til Newfoundland, Vest-Grønland, vest for De britiske øyer og Vest-Afrika. Omkring 175 personer er ansatt ved Havforskningsinstituttet, hvorav 55 er forskere. Mange av de ansatte arbeider fast på fartøyene som forskningsteknikere, offiserer og mannskap.

Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt drives for offentlige midler. Det aller meste bevilges over statsbudsjettet, men en del kommer også gjennom Norges Fiskeriforskningsråd. De årlige utgiftene er omlag 40 millioner kroner (1978), og omtrent halvparten av dette går til drift av fartøyene.

Fiskeriene i Nord-Atlanteren har en internasjonal karakter, og Havforskningsinstituttet må samarbeide med tilsvarende institusjoner i andre land. Hvert år gjennomføres tokt der flere nasjoners forsknings-

Havforskningsfartøyet «G. O. Sars» med observasjonsrom



Hovedområder for norske fiskeriundersøkelser

fartøy er med. De vitenskapelige resultatene utveksles gjennom internasjonale fiskeriorganisasjoner, særlig Det internasjonale havforskningsråd (International Council for the Exploration of the Sea) og Kommissjonen for fisket i Nordvest-Atlanteren (International Commission for the Northwest Atlantic Fisheries).

Havforskningsinstituttet gir ikke formell undervisning, men arbeider i nær kontakt med universitetene og Norges Fiskerihøgskole som har sin avdeling for fiskeribiologi på Nordnes. Fangstseksjonen ved Norges Fiskeriteknologiske Forskningsinstitutt er også nært knyttet til Havforskningsinstituttet.

Spesiell opplæring blir gitt til utenlandske forskere og studenter gjennom De forente nasjoners organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) og Direktoratet for utviklingshjelp (NORAD). Disse organisasjonene benytter også forskere og teknikere fra Havforskningsinstituttet ved sitt arbeid innenfor fiskeriene i en rekke utviklingsland.

Havforskningsinstituttet gjør resultatene av sine undersøkelser kjent for fiskere og fiskeindustri og virker som rådgiver for fiskeridirektoratet. Informasjoner formidles direkte, gjennom massemedia og ved trykte rapporter i Fiskets Gang, Fiskeridirektoratets skriften Serie Havundersøkelser og i internasjonale fiskeripublikasjoner.

Havforskningsinstituttet må i årene som kommer fortsette å arbeide for en rasjonell utnyttelse av de allerede hart beskattede ressurser i havet, utvide kjennskapet til de prosesser som påvirker den marine produksjon og søke å påvise nye matvareressurser fra havet. Derved kan livsstandarden sikres og utvikles for alle som er knyttet til fiskerinæringen.

## FISKERIDIREKTORATETS HAVFORSKNINGSINSTITUTT Bergen

Postboks 1870—72  
5011 BERGEN - Nordnes  
42297 Ocean N  
(05) 21 77 60

S 249

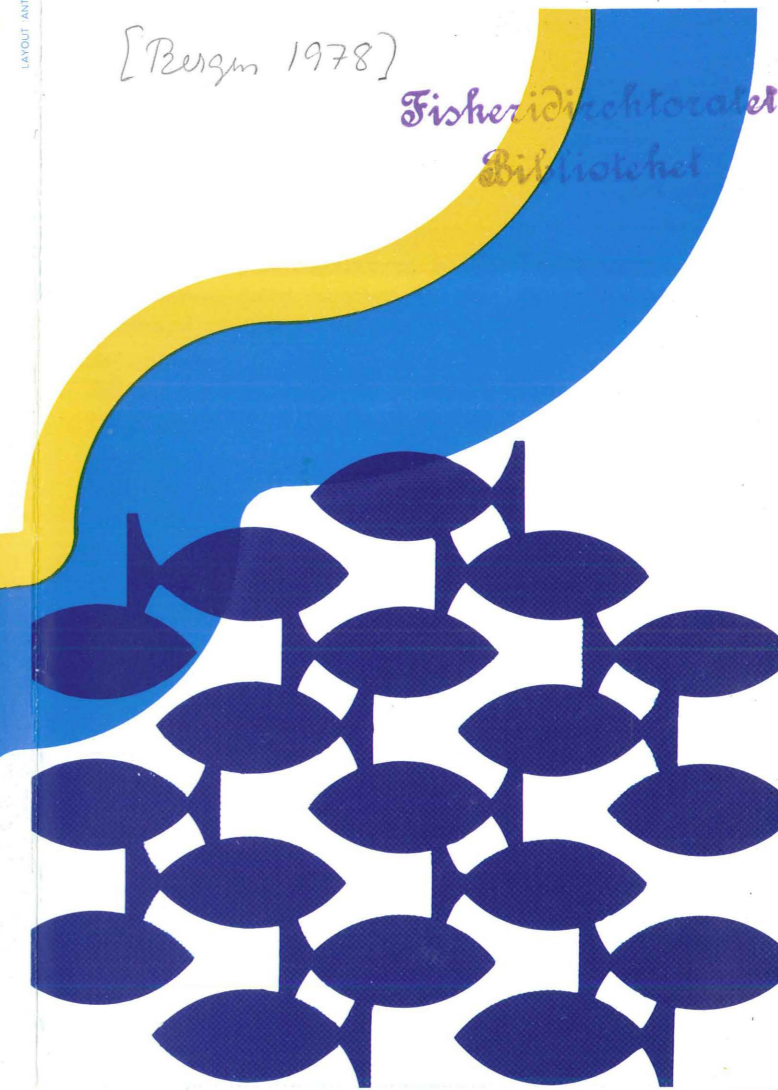
aks. 2

# FISKERIDIREKTORATETS HAVFORSKNINGSINSTITUTT Bergen

[2. utg.]

[Bergen 1978]

Fiskeridirektoratet  
Biblioteket



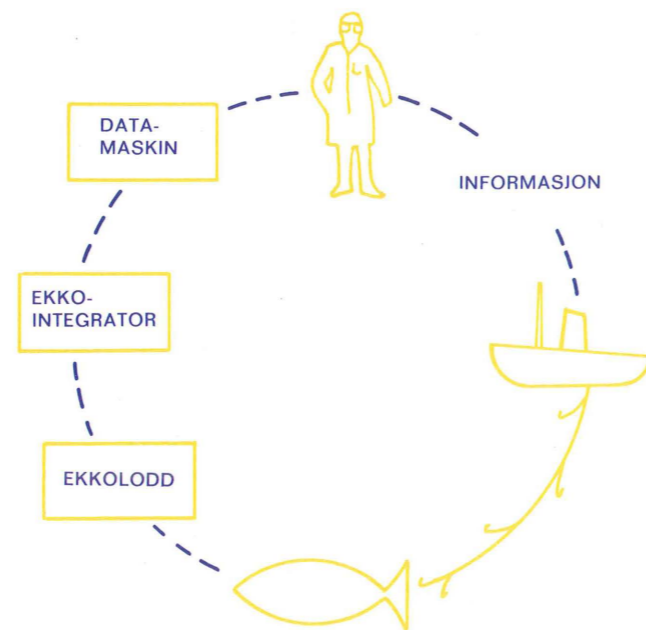
## HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt har som hovedformål å gjennomføre vitenskapelige undersøkelser av naturgrunnlaget for våre fiskerier. Dette er anvendt forskning som tar sikte på å løse tekniske og biologiske problemer i havet, og derved være til nytte for fiskere og for fiskeindustrien.

Fisk og fiskerier har stor betydning i Norges økonomi. Den årlige totalfangst er litt over tre millioner tonn, og dette gir vårt land sjetteplassen blant verdens fiskerinasjoner. Førstehåndsverdien av årsfangsten er nær tre milliarder kroner (1977), og verdien av fiskeproduktene utgjør 9 % av landets eksport. Disse tallene viser likevel ikke den dominerende betydning fisket har i mange kystområder, særlig i Nord-Norge.

De fiskeribiologiske undersøkelsene i Norge begynte for over 100 år siden med studier av torsk og sild i kystfarvann. I 1900 fikk vi det første fiskeriforskningsfartøy. Dette innledet en periode med omfattende undersøkelser av de mange fiskeartene ved kysten, i Norskehavet og Barentshavet. I mellomkrigsårene hadde forskningen begrensede midler, men fra 1950 økte innsatsen i fiskeriforskningen sterkt. I løpet av en tiårs periode fikk Havforskningsinstituttet to nye, store forskningsfartøyer, «G. O. Sars» og «Johan Hjort», oppkalt etter fremtredende fiskeribiologer. Disse fartøylene gjorde det mulig å følge og observere de viktigste fiskebestandene i sitt miljø hele året, og derved vurdere bestandenes størrelse under det stadig økende press fra den moderne fiskeflåten.

Dagens undersøkelser dekker et vidt spekter innen marin forskning, men er særlig konsentrert om studier av mengde og utbredelse av de ressurser som er grunnlaget for Norges fiskerier. Blant de viktigste undersøkte artene er torsk, lodde, sild, makrell, hyse og sei sammen med skalldyr, sel og hval. For disse og andre arter studeres gyting, vekst, alder, vandringer og ernæring som grunnlag for analyser og beregninger av bestandenes biologiske tilstand. Flere undersøkelser tar sikte på å angi mengden av de ulike fiskeartene innen bestemte områder. Dette arbeidet er avhengig



av akustiske instrumenter: ekkolodd, ekkointegrator og sonar.

Fiskebestandenes størrelse avhenger av de naturlige variasjonene i rekruttering av ungfisk. Derfor utføres årlige forskningstokt som danner grunnlag for beregninger av årsklassenes styrke. Fra disse og andre undersøkelser gir Havforskningsinstituttet hvert år prognoser for fangst av fisk, skalldyr og marine pattedyr. Andre forskningsoppgaver omfatter økologiske studier av den innflytelse temperatur, strømmer, forurensning og fiskeri har på fiskemengde og utbredelse. Nødvendige data fås fra de systematiske observasjoner av miljøet i havet som Havforskningsinstituttet har utført gjennom lang tid.

I de senere år har forskning omkring forurensning i havet og marin akvakultur fått en bred plass. Havforskningsinstituttet har også lagt vekt på å utvikle akustiske metoder og teknikk for studier av fisk.

Undersøkelsene av fisk, skalldyr og marine pattedyr gir det biologiske grunnlag som trengs for å styre de norske fiskerier slik at en oppnår størst mulig avkastning fra havets produksjon.

Havforskningsinstituttet er organisert i seks avdelinger, og grupper blir etter behov opprettet for å utføre spesielle forskningsoppgaver eller utføre nødvendige tjenesteoppgaver. Instituttet er en del av Fiskeridirektoratet som administrativt sorterer under Fiskeridepartementet i Oslo.

I 1960 flyttet Havforskningsinstituttet inn i egen, ny bygning på Nordnes i Bergen. Bygningen er forbundet med Akvariet som er en separat institusjon. Det er et nært samarbeid mellom Instituttet og Akvariet. Teknisk utstyr er felles, og sjøvann fra dypet utenfor Nordnes pumpes til vanntanker og akvarier for vitenskapelige forsøk.

### AVDELINGER

FYSISK OSEANOGRAFI  
BIOLOGISK OSEANOGRAFI  
BUNNFISK  
PELAGISK FISK, NORD  
PELAGISK FISK, SØR  
AKVAKULTUR

### UNDERAVDELINGER OG FORSKNINGSGRUPPER

ZOOPLANKTON  
SKALLDYR  
MARINE PATTEDYR  
FORURENSNING  
AKUSTISKE INSTRUMENTER  
PROSJEKTER I UTVIKLINGSLAND

### FELTSTASJONER

STATENS BIOLOGISKE STASJON FLØDEVIGEN  
STASJON FOR FISKEOPPDRETT OG -AVL, MATRE  
AKVAKULTURSTASJONEN, AUSTEVOLL

### TJENESTEENHETER

BIBLIOTEK  
ELEKTRONISK DATABEHANDLING  
OSEANOGRAFISK DATASENTER  
FORSKNINGSFARTØYER  
INSTRUMENTVERKSTED  
ELEKTRONISK LABORATORIUM  
VÅTLABORATORIER  
PUBLIKASJONSVIRKSOMHET



Havforskningsinstituttet ligger i Nordnesparken.